

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

ZESPOŁU SZKÓŁ W ROZOGACH

2017 - 2018

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Ustawa o systemie oświaty z dn.7 września 1991r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572) z późniejszymi zmianami;
- Rozporządzenie MENiS z dn.21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U.Nr 61, poz. 624 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4 poz.17);
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (DZ. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 i nr 170, poz.1218);
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 r. poz. 59)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego, (Dz. U. nr 111 poz. 535, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, (Dz. U. z 2002r. nr 147, poz. 1231, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (dz. U. z 2002r. nr 11, poz. 109, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 179, poz. 1485, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. nr 10, poz. 55, z późn. zm.) ;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493).
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. nr 6, poz. 69).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania

i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017r. , poz. 1643).

- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. nr 67, poz. 756, z późn. zm.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
- Konwencja Praw Dziecka.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz innych ustaw.
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

(art. 1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe)

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

koncepcja Zbigniewa B. Gasia

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele: wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Najważniejsze jednak jest to, co łączy wychowanie i profilaktykę – aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnieniu wartości i norm wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, a zasady funkcjonowania społeczeństwa stają się dla młodego człowieka zrozumiałe.

wg Z. B. Gasia. W. Poleszaka

WSTĘP

Zmiany w przepisach prawa oświatowego spowodowały połączenie szkolnego programu wychowawczego i szkolnego programu profilaktycznego w jeden dokument zawierający treści i działania o charakterze wychowawczo – profilaktycznym.

Program wychowawczo – profilaktyczny powstał w oparciu o zalecenia Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/2018, konsultacje z Radą Rodziców, wnioski z realizacji programu wychowawczego i profilaktycznego realizowanego w naszej szkole w roku szkolnym 2016/2017.

*„ REALIZUJEMY SIĘ NAJLEPIEJ,
JEŚLI POTRAFIMY ŻYĆ DLA INNYCH”
/Ks. J. Twardowski/*

I. OGÓLNE INFORMACJE O SZKOLE

Spółeczność szkolną Zespołu Szkół w Rozogach stanowią: uczniowie szkół ponadgimnazjalnych - liceum ogólnokształcącego, branżowej szkoły I stopnia oraz gimnazjum im. ks. Jana Twardowskiego, ich rodzice, pracownicy szkoły: dyrektor, wicedyrektor, nauczyciele, pracownicy administracji i obsługi.

II. MODEL ABSOLWENTA

Charakterystyka sylwetki absolwenta Gimnazjum im. ks. Jana Twardowskiego w Rozogach

Absolwent Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego w Rozogach:

- jest punktualny, systematyczny, potrafiący planować swoje działania, uczynny, odpowiedzialny i kulturalny,
- wrażliwy na cudzą krzywdę, tolerancyjny, szanujący cudzą odmiennność, empatyczny,
- aktywny społecznie, potrafi współpracować z innymi, szanujący tradycje lokalne i polskie,
- komunikatywny, dbający o kulturę słowa, nie używa wulgaryzmów,
- na bieżąco dostrzega problemy i rozwiązuje je, umie radzić sobie w trudnych sytuacjach, ze stresem,
- zna swoje mocne i słabe strony,
- potrafi przewidzieć zagrożenia związane z uzależnieniami od narkotyków, nikotyny, alkoholu,
- dostrzega zalety i niebezpieczeństwa związane z Internetem oraz mediami,
- potrafi szanować własne i cudze zdrowie,
- jest zaangażowany w wolontariat,
- szanuje przyrodę i zachowuje postawę proekologiczną.

Charakterystyka sylwetki absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej:

Liceum Ogólnokształcącego w Rozogach,

Branżowej Szkoły I Stopnia w Rozogach.

Absolwent Liceum Ogólnokształcącego i Branżowej Szkoły I Stopnia w Rozogach:

- szanuje tradycje narodowe,
- prezentuje postawę patriotyczną, obywatelską i społeczną,
- jest wszechstronnie wykształcony,
- wrażliwy, tolerancyjny, otwarty na potrzeby drugiego człowieka,
- nieustannie pracujący nad własnym rozwojem,
- konsekwentnie realizujący wytyczone cele,
- aktywnie tworzący rzeczywistość wokół siebie,
- zrównoważony, panujący nad emocjami,
- odpowiedzialny za siebie, innych i za własne działania,
- gotowy służyć pomocą i wsparciem młodszemu, słabszemu, niepełnosprawnemu,
- bezinteresownie angażujący się w wolontariat, inicjujący działania służące dobru innego człowieka,
- świadomy swoich przyszłych zadań w rodzinie i społeczeństwie,
- dba o zdrowie własne i innych,
- szanuje przyrodę i zachowuje postawę proekologiczną,
- korzysta z nowoczesnych technologii komunikacyjnych.

III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Charakterystyka środowiska szkolnego oparta została na podstawie sporządzonej diagnozy poprzez bieżące obserwacje dyrektora, wychowawców, rozmów z uczniami, rodzicami oraz pracownikami obsługi. Do szkoły uczęszczają uczniowie w wieku od 13 do 19 roku życia. Jest to placówka wiejska. Gimnazjum funkcjonuje w trzech różnych miejscowościach: Rozogach oraz w Dąbrowach i w Klonie. Do Rozóg i Klonu dojeżdżają uczniowie z okolicznych miejscowości: z Faryn, Spalin, Wilamowa, Borek Rozowskich, Kowalika, Występu, Orzeszek, Księżego Lasku. Do szkół ponadgimnazjalnych uczęszczają uczniowie z terenu gminy Rozogi oraz spoza niej. Środowisko, z którego wywodzą się uczniowie, charakteryzuje się niskimi dochodami lub brakiem pracy, co wpływa na niski status materialny i społeczny tych rodzin. W wielu rodzinach występują patologie społeczne oraz małe zainteresowanie rodziców postępiami w nauce ich dzieci. Niektórzy uczniowie mają poważne trudności w szkole z powodu niskiej frekwencji lub słabych wyników w nauce.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Priorytet w wychowaniu młodego człowieka powinien mieć dom rodzinny. W nim przede wszystkim kształtuje się charakter, przekazywany jest system wartości. Pierwszymi osobami wspierającymi rodziców w wychowaniu są nauczyciele, którzy wychowują zarówno przez własne postawy i codzienne zachowania, jak i celowe działania. Wychowawcy planując działania powinni zmierzać do tego, aby treści przyswajanego przez uczniów materiału i sposób przekazu uwzględniały najpełniejszy rozwój ucznia obejmujący sferę intelektualną, emocjonalną, społeczną, duchową i fizyczną. Tak rozumiane zadania wychowawcze stały się podstawą do wypracowania wspólnej wizji wychowania, która uwzględnia uwarunkowania kulturowe, historyczne, religijne i etyczne.

V. CELE GŁÓWNE

Celem pracy wychowawczej w Zespole Szkół w Rozogach jest wszechstronne rozwijanie osobowości ucznia, jego aktywności intelektualnej i społecznej poprzez swobodę praktycznego działania i krytycznego myślenia.

Szkoła pragnie kształtować postawę patriotyczną wychowanków, uczyć szacunku dla narodowego dziedzictwa, a jednocześnie otwartości na wartości Europy i świata. Pragnie również przygotować ich do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady tolerancji, demokracji, szacunku dla drugiego człowieka i wrażliwości na potrzeby innych.

Szkoła dąży do zapewnienia każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju w atmosferze życzliwości i wzajemnej inspiracji.

Promuje styl wychowania oparty na indywidualizacji, podmiotowości i samodzielności ucznia.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własną osobę i innych w różnych aspektach życia szkolnego.

Cele główne wynikające z działań profilaktycznych:

- przekonywanie do pogłębiania wiedzy o zjawiskach i procesach mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla rozwoju i zdrowia człowieka;
- wspieranie relacji rodzic – uczeń – nauczyciel w celu tworzenia właściwego klimatu szkoły zapewniającego podmiotowość i bezpieczeństwo uczniów i nauczycieli;
- kształtowanie właściwej postawy wobec zdrowia psychicznego;
- wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości;
- ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób;
- działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających;
- substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE

W związku z realizacją powyższych celów zakłada się następujące cele szczegółowe:

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej z ukierunkowaniem na własny region, kraj z jednoczesnym otwarciem na problemy Europy i świata.
2. Budzenie troski o zdrowie własne i innych oraz sprawność fizyczną.
3. Kształtowanie umiejętności pracy w grupie, właściwych relacji międzyludzkich opartych na tolerancji, szacunku i zaufaniu.
4. Kształtowanie umiejętności segregowania weryfikowania informacji.
5. Rozwijanie wśród uczniów aktywności, samodzielności systematyczności i inicjatywy.
6. Oddziaływanie na uczniów w celu kształtowania odpowiedzialnej postawy za własne i cudze zdrowie.
7. Tworzenie warunków do pogłębiania wiedzy o zagrożeniach cywilizacyjnych.
8. Tworzenie klimatu szkolnego sprzyjającego zainteresowaniu nauką.
9. Promowanie i praktykowanie prozdrowotnego stylu życia
10. Tworzenie środowiska służącego wzrostowi poczucia własnej wartości.
11. Prowadzenie działalności profilaktycznej przeciwdziałającej narkomanii poprzez współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego, poradnię psychologiczno-pedagogiczną, podmioty realizujące świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, wojewódzką i powiatową stacją sanitarno - epidemiologiczną, policją, pracodawcami.
12. Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych.
13. Realizowanie wśród uczniów oraz wśród rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych.

VII. DZIAŁANIA SZKOŁY W ZAKRESIE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYM

1. Stwarzanie przyjaznego klimatu w szkole.
2. Nauczyciele stanowią pozytywne wzorce.
3. Wypracowanie spójnej polityki szkoły wobec zachowań ryzykownych (palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie narkotyków, przedwczesne podjęcie współżycia płciowego i wiążące się z tym zagrożenia, agresja wobec ludzi i przedmiotów) oraz konsekwentne jej wdrażanie.
4. Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych i profilaktycznych.
5. Pomoc dla uczniów mających trudności w nauce.
6. Wczesne wykrywanie uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich do specjalistów (wstępna diagnoza).
7. Udostępnianie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy poza szkołą i kierowanie (w uzgodnieniu z rodzicami) do specjalistów.
8. Szkolenie się nauczycieli w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych.
9. Poprawa frekwencji uczniów.

Wszystkie wymienione zadania realizowane będą w ramach podstawowych zadań wychowawczo - profilaktycznych. Zagadnienia programowe mogą ulegać modyfikacji lub poszerzeniu o zadania wynikające z bieżących potrzeb szkoły.

Realizacja programu przebiega na trzech obszarach działań:

- działania ogólnoszkolne
- działania wewnątrzklasowe
- działania indywidualne

Szkoła, mając świadomość wagi problemu wychowania i profilaktyki prowadzi diagnozę działań wychowawczo - profilaktycznych oraz potrzeb danego środowiska. Wyniki diagnozy służą podnoszeniu efektywności działań profilaktycznych oraz jego ewaluacji. Strategia naszych działań ma charakter systemowy, a nie jednorazowy. Działania są sprzężone z programem wychowawczo - profilaktycznym szkoły, współpracą z rodzicami i całym systemem oddziaływań, które mają wspierać ucznia w jego prawidłowym i harmonijnym rozwoju.

VIII. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Program wychowawczo - profilaktyczny ma charakter otwarty. Poddawany będzie ewaluacji i weryfikowany według potrzeb. Ewaluacja programu dokonywana będzie na zakończenie każdego roku szkolnego. W ewaluacji uwzględniane będą opinie uczniów, rodziców i nauczycieli, pracowników szkoły.

Do ewaluacji programu mogą być wykorzystane:

- Analiza wyników ankiet przeprowadzanych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczących różnych zagadnień wychowawczych, poglądów uczniów.
- Badanie opinii na spotkaniach z rodzicami, podczas zebrań samorządu uczniowskiego.
- Udział uczniów w różnego rodzaju uroczystościach na terenie szkoły i poza nią.
- Wypowiedzi nauczycieli na posiedzeniach RP.
- Analiza trudnych przypadków wychowawczych, podejmowanych działań zaradczych i postępów w tym zakresie.
- Analiza wytworów pracy uczniów.
- Działalność samorządowa na terenie klasy, szkoły.
- Rozmowy, wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami.
- Podsumowanie udziału uczniów w konkursach, zawodach itp.
- Obserwacja zachowań w różnych sytuacjach.

Załącznik 1.

Plan realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego w Gimnazjum im. ks. Jana Twardowskiego w Rozogach na rok szkolny 2017/2018

Załącznik 2.

Plan realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego w Liceum Ogólnokształcącym w Rozogach i Branżowej Szkole I Stopnia w Rozogach na rok szkolny 2017/2018